

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PIŚMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1.
Telefony Nr. 75, 100
CZYNNY CODZIENNIE z wyjątkiem świąt
od godz. 11 rano do godz. 2 w nocy.

CENA PRENUMERATY miesięcznie . 2.40

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 40 gr., w tekście (przed kłódką) 50 gr., za tekstem 20 gr. za milimetr jednoszpaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz. Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

PRZED ROKOWANIAM I Z LITWĄ

Ogłoszona w dniu wczorajszym nota min. Zaleskiego, do Litwy, w której rząd polski zgadza się na rozpoczęcie rokowań polsko-litewskich w Królewcu w dniu 30 marca — stwarza nową fazę w stosunkach między Polską a Litwą.

Rząd polski niejednokrotnie dawał już dowody swej pokojowości i dążeń do pokojowego współzycia z sąsiadami, że teraz podkreśla tego faktu nie mamy już potrzeby. Zależać będzie teraz od tego, czy p. Waldemaras swoją rolę w polityce litewskiej traktuje poważnie, czy też zamierza nadal jak dotychczas działać według inspiracji Berlina i stwarzać dalsze trudności porozumienia polsko-litewskiego.

Ostatni zatarg sowiecko-niemiecki wykazywałby, że między temi państwami zostały ujawnione wzajemne nieufności, które nie pozostaną bez wpływu na stosunki litewskie gdzie wpływy te są dość — wyraźne... Należałoby przeto sądzić, że tym razem p. Waldemaras mimo wyraźnej niechęci do Polski zrozumie jednakże że interes Litwy wymaga ścislejszych stosunków z Polską, przez którą Litwa odrzucić się może gospodarzo i wzmocnić wewnętrznie.

Dokonać się to może jednak tylko wówczas, jeżeli p. Waldemaras pojedzie do Królewca z szczerą chęcią doprowadzenia do porozumienia między dwoma krajami mającymi za sobą tyle wspólnych interesów, a przez sztuczne powiększanie sporów żyjącymi niemal w stanie wojny. Tendencje p. Waldemarasa ulęgającego raczej naciskowi Rady Ligi, aniżeli powodującego się interesem Litwy, były dotychczas zbyt wyraźnie antypolskie, aby dziś można się liczyć, że litewski premier zdecydował się stanowczo względem Polski. Niewątpliwy też w rokowaniach, ze strony litewskiej będą w dalszym ciągu wysuwane niezadowolone pretensje do Wilna, na które ze strony polskiej może być tylko jedna odpowiedź, którą zresztą p. Waldemaras już niejednokrotnie „słyszał”.

Wszelkie zatem wysiłki p. Waldemarasa zmierzające do odwieczenia, bądź też utrudnienia rokowań, będą na zachodzie Europy uważane jako sabotaż zalety Rady Ligi.

W interesie pokoju powszechnego należy się domagać, aby zarzewie niepokojów, jakim w

tym wypadku jest Kowno, było raz na zawsze usunięte.

Dla ziem wschodnich doprowadzenia do porozumienia między Polską a Litwą ma jeszcze i to znaczenie, że otworzy dla eksportu naszego drzewa krótsze i tańsze drogi, które dotychczas dla niego są zamknięte. Spław drzewa Niemnem będzie bowiem przedmiotem rokowań.

Nie możemy jednak pominąć i tej okoliczności że na Litwie

zamieszkuje niemal procent Polaków, którzy obecnie cierpią wskutek prześladowań rządu litewskiego.

Delegacja polska mająca udać się do Królewca nie powinna tej sprawy przeczyc. Jakkolwiek tedy doprowadzenie do porozumienia w sprawach natury gospodarczej ma duże bardzo znaczenie jednakże i sprawa prześladowań Polaków na Litwie nie może być pominięta milczeniem.

Ostatnie posiedzenie francuskiej Izby Deputowanych

PARYŻ, (PAT) 17.III. W dniu dzisiejszym odbyło się ostatnie posiedzenie obecnej sesji Izby Deputowanych.

Prezes Izby Buisso, zamykając obrady, podkreślił z zadowoleniem, że Izba popiera stale politykę zagraniczną rządu, dającą szczęśliwie w kierunku pokojowym i w czasie obrad uchwalono

cały szereg ustaw dotyczących się ważniejszych reform społecznych i wyraził życzenie, aby przyszła Izba w pracy swej szła dalej po tej samej drodze prowadzącej do tak owocnych wyników. Nowa Izba Deputowanych zostanie otwarta 1 czerwca, Senat 5 tegoż miesiąca.

Sowiety sofajają się Zlikwidowanie zatargu

BERLIN, (tel. wt.) 17.III. Donoszą z Moskwy że władze sowieckie wypuściły na wolną stopę inżyniera Goldsztejna i montera Wagnera z pośród szeszcium

uwięzionych Niemców. W Berlinie przeważa opinia że napięcie między Niemcami a Sowietami zostanie zlikwidowane w najbliższych.

Prasa niemiecka grozi

BERLIN, (PAT) „Berliner Tageblatt”, donosi, że moskiewska prasa poranna nie zamieszcza żadnych informacji o przetrwaniu rokowań niemiecko-sowieckich.

Opinia publiczna Rosji będzie musiała przyjąć tą wiadomość jako niespodziankę, gdyż fakt aresztowania niemieckich inżynierów został ogłoszony dotychczas jedynie w ogólnikowych zwróceniach. Nie podana została dotychczas ani liczba aresztowanych, ani konkretnych oskarżeń.

„Berliner Tageblatt” podkreśla, że w Zagłębiu Donieckim znajduje się dotychczas jeszcze naj-

miej 15 monterów, a tylko wszyscy inżynierowie zostali aresztowani. Poza tym pracuje tam kilku urzędników firmy amerykańskiej Wichers, którzy nie zostali aresztowani. Jednocześnie — zaznacza „Berliner Tageblatt” w Berlińskiej firmie A. E. G. pracuje 24 inżynierów sowieckich.

W ten sposób „Berliner Tageblatt” usiłuje przypomnieć Socjalistom, że Niemcy posiadają w swych rękach obywateli sowieckich nad którymi może zawisnąć groźba tego samego losu jaki spotkał inżynierów niemieckich

Trzęsienie ziemi

WARSZAWA, (PAT). Aparat sejsmograficzny w tułuszym obserwatorium astronomicznym zanotował trzęsienie ziemi. Trzęsienie to znajduje się w

promieniu 14.000 km., rozpoczęło się ono o godz. 6 min. 34, największe natężenie osiągnęło o godz. 17 min. 18.

Poseł Rauscher u ministra Zaleskiego.

WARSZAWA, (tel. wt.) 17.III. Dziś minister Zaleski przyjął posła niemieckiego Rauschera, wie rokowań polsko-niemieckich.

który przybył z Berlina i przedstawił obecną sytuację w sprawie rokowań polsko-niemieckich.

Nowogródek w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu

Dzisiejsze uroczystości

Dekoracja miasta.

Magistrat w dniu wczorajszym udekorował miasto zielenią i wieńcami z okazji dzisiejszych uroczystości Imienin Marsz. J. Piłsudskiego. Równocześnie właściciele realności w myśl wezwania magistratu dekorują dywanami i zielenią domy, które w dniu tym przybrać winny wygląd świąteczny.

Nabożeństwo.

Dzisiejsze uroczystości z okazji Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego rozpoczyna się o g. 10 rano nabożeństwem w Kościele św. Mikołaja, w którym weźmie udział p. Wojewoda nowogródzki, reprezentanci władz, delegacje wojskowe, delegacje przysposobienia wojskowego, delegacje stowarzyszeń i organizacji społecznych, delegacje kom. powiatowych z całego województwa, młodzież szkolna. Równorzędne nabożeństwa zostaną odprawione w świątyniach wszystkich wyznań.

W czasie mszy św. przygrywać będzie orkiestra wojskowa.

Defilada.

Po nabożeństwie p. Wojewoda Beczkowicz odbierze raport od oddziałów wojskowych i przysposobienia, poczem oddziały wykonają defiladę. Oddziały ustawią się wzdłuż Wielkiego rynku poczynając od gm. starostwa aż do ulicy Grodzieńskiej, poczem przeddefilują przed panem Wojewodą.

P. Wojewoda zajmie miejsce przy chodniku obok domu w którym mieści się „Ognisko”. Po przeciwej stronie wzdłuż Hal targowych ustawi się młodzież szkolna — tworząc szpalę.

W defiladzie weźmie udział poraz pierwszy w Nowogródku pluton honorowy złożony z delegacji wszystkich pułków stacjonowanych na terenie województwa nowogródzkiego, dalej 2 komp. Strzelców, komp. Policji Państwowej; Straż pożarna; Harcerze, Hufiec szkolny Gimnazjum Państwowego, Delegacja Kół Młodzieży Wiejskiej, Kurs strzelczyń, Sokół i Tor.

Po defiladzie oddziały rozwiążą się na ul. Grodzieńskiej.

Akademja

Po defiladzie odbędzie się w sali reprezentacyjnej Urzędu

Wojewódzkiego uroczysta akademja, która rozpocznie się o godz. 1 po południu odegraniem hymnu państwowego. Następnie komitet obchodu, w skład którego wchodzi przedstawiciele organizacji społecznych i gospodarzy przeszłą życzenia Do stojnemu Solenizantowi.

Podczas akademji zostanie ogłoszona uchwała Magistratu Nowogródka mianująca Marszałka Piłsudskiego honorowym o bywatelem miasta, oraz uchwała zmieniająca nazwę ulicy Wolańskiej na ulicę Marszałka Piłsudskiego.

Następnie senator prof. dr. Kamieniecki wygłosi okolicznościową prelekcję. Akademja zostanie zakończona powtórnie odegraniem hymnu państwowego.

Po akademji p. wojewoda Beczkowicz dokona uroczystej dekoracji osób odznaczonych za zasługi na polu pracy społecznej i narodowej.

Patrolowy marsz strzelecki

O godz. 2 po południu odbędzie się 10-cio kilon. patrolowy marsz strzelecki, w którym weźmie udział 3 patrol strzelczyń i 4 patrol strzelców.

Start marszu znajdzie się w pobliżu przystanku autobusów, półmetek za Skrydłem na piątym kilometrze.

Dla informacji publiczności podajemy, że powrotu drużyn oczekiwać należy przed godziną trzecią.

Wieczornica Strzelecka.

O godzinie 20 min. 30 odbędzie się w lokalu Związku Strzeleckiego przy ul. Zamkowej 21 Uroczysta Wieczornica Strzelecka, z następującym programem.

1. Pod Belwederem, trójgłos sceniczny w 1 odsłonięciu.
2. Miecz Demoklesa, komedia w 1 akcie.
3. Produkcje chóru żeńskiego kursu w Nowogródku.
4. Deklamacja.

Iluminacja Zamku i miasta.

Gdy zmrok zapadnie, Zamek i miasto będą trzęsicie iluminowane. Następnie zostaną spalone rzymskie ognie sztuczne.

Nowogródzka Rada Miejska w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu

Wczoraj odbyło się posiedzenie nowogródzkiej Rady Miejskiej na którym zapadła uchwała przemianowania ulicy Wolańskiej na ulicę Marszałka Piłsudskiego, oraz uchwała nadająca Marszał-

kowi obywatelstwo honorowe. Okolicznościowe przemówienie wygłosił burmistrz p. Czechowicz. Na posiedzeniu tem był obecny starosta nowogródzki Hryniewski.

Żydzi wołyńscy

popierają Rząd Marszałka Piłsudskiego

LUCK. (PAT). Wczoraj odbył się zjazd kupców żydowskich całego Wołynia. Została uchwalona rezolucja, aby powstał żydowski, wybrany z listy Nr 1, popierali politykę Marszałka Piłsudskiego i bezwarunkowo pozostawali w klubie poselskim B. B. W.

Zmiana ustawy o sposobie uznawania pożyczki inwestycyjnej.

WARSZAWA (tel. wł.) 17. III. W Dzienniku Ustaw ukazało się Rozporządzenie p. Prezydenta Rzplitej z dnia 14. marca o zmianie 2 artykułu Rozporządzenia p. Prezydenta Rzplitej w sprawie emisji 4% premijowej pożyczki inwestycyjnej.

XXVI. Kongres Pokoju odbędzie się w Warszawie

WARSZAWA (tel. wł.) 17. III. Na mocy decyzji Międzynarodowego Biura Pokoju w Genewie 26 kongres pokoju odbędzie się w Warszawie w końcu czerwca r.b.

Proces Hromady w Wilnie

W dniu dzisiejszym rozpoczął się proces od zeznań mecenasa Andrejewa. Mecenasa Andrejewa zeznaje, o umowie ramowej, zawartej z kilkoma adwokatami wilieńskimi, jak m. Cernichowem, Rodziewiczem i Mickiewiczem. Omawia ona była nawet sprawą ryczałtu za obronę członków Hromady.

Ogłoszenie.

Komitet Wojewódzki Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwdziałającej w Nowogrodzie powiadamia niniejszem, iż w dniu 20. marca 1928 r. o godz. 14. w lokalu Ligi przy ulicy 3-go Maja...

ŻOŁNIERSKI POWINSZOWANIE

Zajmowaliśmy okopy nad Nidą. W siemiakach oddzielniczych po c. k. „trepacz” wiera rżnęła w „oko” lub urządziła polowania na blondynki te najwierniejsze przyjaciółki żołnierza. W dzień przeklinam... „Ciszej tam do cholery! Mani mu się zachciewa, gdy „Kostusia oko robi”... „Zbiórka”... „Kwatermistrz na czoło! Cicho sunęła kolumna w ciemności...”

Demonstracyjny strajk dziennikarzy w Wilnie

WILNO. (tel. wł.) 17. III. W dniu dzisiejszym odbyło się Walne Zebranie Syndykatu Dziennikarzy Wilieńskich, na którym zapadła uchwała wzywająca wydawców pism wilieńskich do demonstracyjnego zwieszenia wydawania pism wilieńskich, na przeciąg trzech dni.

Tajemnicze morderstwo

Wczoraj o godz. 10 1/2 wieczorem, w Wilnie przy ul. Jagiełlońskiej rozległ się huk wystrzałów rewolwerowych. Jak się później okazało, strzały padły koło domu Nr 5, w kawiarni Tomaszewicza, mieszczącej się w tym samym domu.

Przemyśleńca w Wilnie

W dniu dzisiejszym rozpoczął się proces od zeznań mecenasa Andrejewa. Mecenasa Andrejewa zeznaje, o umowie ramowej, zawartej z kilkoma adwokatami wilieńskimi, jak m. Cernichowem, Rodziewiczem i Mickiewiczem. Omawia ona była nawet sprawą ryczałtu za obronę członków Hromady.

Odroczenie eksmisji dzierżawców

WARSZAWA (tel. wł.) 17. III. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 20. marca, eksmisja dzierżawców gruntu zajętego pod budynki, położonych w obrębie miast, miasteczka i wsi na terenie działalności Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie została odroczona do dnia 1-go kwietnia roku przyszłego.

Hiszpanja wraca do Ligi Narodów

MADRYT. (PAT). Primo de Rivera rozpatrywał projekt powrotu Hiszpanji do Ligi Narodów. Prasa madrycka przypuszcza, że odpowiedź Primo de Rivery na propozycję Rady Ligi Narodów powrotu do Ligi Narodów będzie przychylna.

Posłowie komunisty francuscy pozostaną w więzieniu.

PARYŻ. (Pat.) 16. III. Izba Deputowanych odrzuciła większość 340 głosów przeciwko 150 wniosek domagający się uwolnienia uwięzionych deputowanych komunistów oraz zaprzestania ścigania ukrywających się. W sprawie tej Rząd postawił kwestję zaufania.

Pertidja policji gdańskiej.

GDAŃSK. (tel. wł.) Wielkie wzburzenie wśród polaków tutaj, wywołane przez drugi już fakt podstępnej aresztowania obywatela polskiego na terenie Wolnego Miasta przez władze gdańskie. Pierwszy wypadek dotyczył ubytka polskiego Dziaha, którego wydano władzom niemieckim w Królewcu, gdzie został skazany na 6 lat ciężkiego więzienia za rzekome spiegiostwo.

Prawna reprezentacja kościoła unijnego w Polsce.

WARSZAWA. (tel. wł.) 16. III. Prezydent Rzplitej zwołuje nadzwyczajny Synod ewangelickiego kościoła unijnego, który będzie obradował w Poznaniu. Zadaniem Synodu będzie uchwalenie jednolitej ustawy wewnętrznej kościoła dla całego Państwa; następnie wybranie przedstawicieli Synodu złożonych z sześciu osób, stanowiących prawną reprezentację kościoła unijnego w Polsce.

Zjazd lekarzy rejonowych wojew. Nowogrodzkiego

Dnia 17 b.m. odbył się zjazd lekarzy rejonowych wojew. nowogrodzkiego. Zjazd zwołany został przez Wydział Zdrowia Publicznego Wojew. Nowogrodzkiego, celem współdziałania lekarzy rejonowych. W zjeździe wzięło udział dwudziestu kilku lekarzy.

Baczność poborowi rocznika 1906

Wobec powołania do wojska w drugiej połowie marca b. r. drugiej części rocznika 1906, Urząd Wojewódzki podaje szereg ważnych tak dla poborowych, jak też dla urzędów gminnych zarządzeń.

Nowa Ustawa o kwalifikacjach na nauczycieli szkół powszechnych i zawodowych

W Dzienniku Ustaw z dn. 6 b. m. ogłoszono zostało rozporządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej o kwalifikacjach nauczycieli szkół powszechnych i zawodowych. Rozporządzenie to ustala, że kwalifikacje do nauczania w szkołach powszechnych posiada osoba, która uzyskała odpowiednie dyplom w państwowym lub prywatnym z prawami szkół państwowych zakładzie przeznaczonym na kształcenie kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych, względnie osoba, która zdała równoważnościowy egzamin.

Projekt budżetu Sejmiku Lidzkiego

Wydział Powiatowy w Lidzie zebrał na posiedzeniu w dniach 13 i 14 bm. obradował w dalszym ciągu nad projektem preliminarza budżetowego Powiatowego Związku Komunalnego na rok 1928-29.

Wobec konieczności zbilansowania budżetu, a więc skrócenia po stronie wydatków przeszło 400.000 zł. Wydział Powiatowy zastanawiał się szczegółowo nad każdą pozycją, pragnąc ją utrzymać, jednakże konieczność zmusiła go skrócić cały szereg pozycji bardzo ważnych dla powiatu.

Wydatki	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Administracja ogólna	125,942.89	—	125,942.89
Majątek komunalny	30,121.40	—	30,121.40
Przedsiębiorstwa komunalne	—	27,280.00	27,280.00
Splata długów	67,227.00	—	67,227.00
Drogi i place publiczne	297,657.43	—	297,657.43
Oświata	19,400.00	22,800.00	42,200.00
Kultura i sztuka	3,500.00	—	3,500.00
Zdrowie publiczne	162,031.46	50,832.00	212,863.46
Opieka społeczna	131,590.60	76,000.00	207,590.60
Popieranie rolnictwa	111,851.30	52,567.00	164,418.30
Popieranie weterynarji	30,157.64	—	30,157.64
Popieranie handlu i przemysłu	1,500.00	—	1,500.00
Bezpieczeństwo publiczne	13,275.00	—	13,275.00
Świadczenia na rzecz innych związków samorządowych	33,000.00	—	33,000.00
Różne	15,523.32	230,000.00	245,523.32
Ogółem	1,042,778.40	459,479.15	1,502,257.40

Wobec powyższego Wydział Powiatowy zaprojektował w szczególności o uzyskanie długoterminowego kredytu z l. 459,479 na pokrycie wydatków nadzwyczajnych.

Zabójstwo w drodze

Dnia 13 b. m. w okolicy wsi Lychowice, gm. Jeremickiej, powiatu Stołpeckiego zatrzymano konia wiozącego sanki, na których znajdowały się zwłoki zabitego mężczyzny. Dochodzi podejrzenie, że zabójstwo było dokonane z zemsty osobistej, nie zaś w celach rabunkowych.

Wstyd czy nędza zmusiły matkę do podrzucenia noworodka?

Dnia 16. bm. znaleziono w Lidzie w bramie domu przy ulicy Trzeciego maja 27, noworodka płci męskiej, owiniętego w brązowy sweter. Dziecko zaledwie tygodniowe żyje. Przepuszczalnie matka podrzuciła dziecko ze wstydu, a może też z nędzy.

Prawie cała wieś poszła z dymem

Dnia 17 b. m. we wsi Jasno pow. stołpecki wybuchł pożar. Wiatr sprzyjający pomógł do gwałtownego rozprzestrzenienia się pożaru na całą wieś tak, że spaliło się doszczętnie 35 gospodarstw, t. j. około 70 zabudowań.

Dnia 14 b. m. we wsi Bielskie, gm. i pow. Lidzkiego, na szkłodzie Korewo Stanisława wybuchł pożar, skutkiem którego spalił się dom mieszkalny, chlew, stajnia i spichrz. Straty wynoszą 10,000 zł. Spalone budynki były ubezpieczone na b. niską w porównaniu ze stratami kwotę 1150 zł.

Hallo! Firma istnieje od r. 1899

Urzędy gminne i państw. zapamiętajcie ten adres! Wszystkie urzędy państwowe i komunalne Województwa Nowogrodzkiego nabywają materiały piśmienne i kancelaryjne wyłącznie w składzie

PAPIERU I MATERIAŁÓW PIŚMIENNYCH

J. M. RYPPA

ŚLONIM, ul. Mickiewicza Nr. 10

A więc korzystajcie nadal z wielkich rabatów specjalnie udzielanych przez moją firmę dla urzędów komunalnych (gminnych) i państwowych i nadsyłajcie Wasze zamówienia wysyłając pocztą natchemniał wykonane. Na żądanie zamówienia wysyłam pocztą. Żądajcie moich cenNIKÓW!

Firma istnieje od r. 1898

Trieury do zbóż jarych i ozimych oryginalne **MAROTA**

Trieury cylindrowe i płaskie (Treszczotki) do siemienia lnianego oryg. Schultego

Wialnie różnych systemów krajowe i zagraniczne

Młynki i żmijki

Bukowniki czyszczące oraz komplety sit ręcznych do koniczyzny

polca

Zygmunt Nagrodzki

Wilno, ul. Zawalna 11-a.

Skład maszyn i narzędzi rolniczych.

18 Niedziela

Wschód słońca: 5.34
Zachód " 5.20
Długość dnia 11 godz. 55 min.

W organizacji gmin wyznaniowych żydowskich nastąpiło uporządkowanie stanu prawnego

P. Prezydent Rzeczypospolitej wydał w dniu 6 marca rozporządzenie o uporządkowaniu stanu prawnego gmin wyznaniowych żydowskich. Rozporządzenie to obejmuje cały obszar ziem Rzeczypospolitej z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego i wnosi pewne poprawki do istniejących już przepisów z dn. 14 października 1928 r.

I tak np. artykuł 2 otrzymuje brzmienie następujące: gminę wyznaniową żydowską, tworzą mieszkańcy żydzi bądź jednej gminy politycznej, o ile są dość liczni, aby ponieść ciężar utrzymania instytucji i funkcjonariuszów gminnych, bądź mieszkańcy żydzi kilku lub więcej gmin politycznych.

Gmina wyznaniowa żydowska, składająca się z sąsiedniej gminy politycznej nie może być dzielona. Art. 9 reguluje sprawę wyboru przewodniczącego, który następuje większością głosów, zaś wrazie równości głosów, rozstrzyga los, zaś art. 15 uzupełniao został ustępem, iż stanowiska członków rady i zarządu są honorowe i bezpłatne. Skład rady religijnej stanowi według art. 25, 34 świeckich członków Żydowskiego Związku Religijnego i 17 rabinów, a kadencja rady religijnej trwa pięć lat.

Prócz jednak członków wchodzących w skład rady religijnej i wyboru minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w myśl art. 26 powołać do niej osmiu świeckich i czterech członków duchownych. Dalsze artykuły tego rozporządzenia Pana Prezydenta normują kwestię utrzymania własnego cmentarza, zakreśla działy i jej moce rabinów, którzy według art. 46 mają nadzór nad urzędami religijnymi, nauczycielami religii w szkołach wyznaniowych żydowskich przezakami rytualnymi i t. d., oraz nadaje rabinom wyłączne prawo udzielenia ślubów i rozwodów w obrębie swej gminy.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dniem 6 marca.

Kącik humorystyczny

Sprawil przyjemność
Do kwieciani wchodzi ele-gancki pan.
— Proszę dziesięć białych róż.
— Słuzę. Tu są właśnie specjalnie piękne. Sprawil pan szanownej pani napewno wielką przyjemność.
Prawdopodobnie. Idę na jej pogrzeb.

Złośliwy zięć
— Nie rozumiem, jak można w miogłowym miesiącu palić tak obrzydliwy tytoń.
— On świetnie pobudza twą matkę do kaszlu. Za pięć minut znów przyjdzie.

Nadużył
— Co stanowią nadużycie napojów alkoholowych?
— Spirytus do palenia.

Potrzeby naszego włókiennictwa

II.

Jest obecnie wiele nie czynnych gorzeln, krocchini i t. p. zakładów, które doskonale nadalwałyby się do powyższego celu.

Równocześnie przy przetwórnicy słomy lnianej powinny powstać olejarnie aby wyzyskać i siemię lniane, dające olej nietytko jadalny, ale i techniczny, t. j. pokost, używany w technicznym malarstwie, do wyrobu ceraty i linoleum.

Makuchy lniane stanowią nadzwyczajną ceną paszę, wprost niezastąpioną przy hodowli inwentarza.

Dla istniejącego przemysłu lądowego możaby stosować mniejsze zespoły powyższych maszyn do napędu kieratowego, koszt, których nie przekraczałby 4.000 zł. prócz budynku (szopy).

Niezależnie od przetwórnicy słomy lnianej na włókno powinny powstać w ośrodkach, jak Warszawa, Wilno i t. p. sortownia włókna lnianego.

Zadaniem sortowni takiej, która nie potrzebuje żadnych technicznych urządzeń, gdyż gatunkowanie włókna odbywa się ręcznie, byłoby otrzymanie włókna z poszczególnych przetwórnicy rozgatkować i dać standaryzacje produktów.

Sortownia taka jest nieodzownym warunkiem powodzenia we włókiennictwie

lnianem, gdyż odbiorcy lnu kupują tylko potrzebne sobie gatunki, zależnie od tego, jakiej przędzy poszczególna przedziałnia lniana dostarcza, czy to cienkiej, bielzianej, czy to tkanek technicznych, worków i t. p.

Rosja także sortownie posiadała w Rydze, i Rewlu i tym to sortowniom zawdzięczała powodzenie swego włókiennictwa lnianego.

Powyżej opisany przerób słomy lnianej na włókno nie wyklucza powodzenia doświadczeń w celu udoskonalenia przeróbki słomy lnianej na włókno.

Sposób powyższy, stosowany w Żyrardowie ma, być może, i swoje ujemne strony, ale praktykowany jest nietylko w Żyrardowie, ale i w Niemczech (w Nowosoln).

Tymczasem zaczęto stosować u nas inne systemy należyce nie wypróbowane, co dało bardzo smutne rezultaty,

zniechęcające ludzi do podjęcia pracy nad rozwojem lnianstwa. Dla uregulowania handlu wełną muszą powstać zakłady mycia wełny.

Zadaniem tego zakładu będzie mycie wełny, gatunkowanie, azotem i standaryzacja.

Przy myciu wełny otrzymamy tłuszczopłat, dający tak cenny produkt, jak

lanolina.

zapłaci z nawiązką koszt mycia i urządzenia.

Sortownie lnu i wełny mogą pracować bez wielkiego nakładu pieniężnego, gdyż mogą być prowadzone na zasadach komisyjnych.

Dla przemysłu ludowego tkackiego koniecznym jest, aby do wełny zgrzebnej, t. j. takiej, jaką otrzymujemy krajowej świniarki, powstawały przedziałnie mechaniczne. Przedziałnia taka przetwarzająca wełnę zgrzebną i pakulę lniane

zapewniałyby ludności rolniczej stały zarobek

na wszystkie dni wolne od zajęć rolniczych przy domowym tkactwie.

Zarobki takie wynosiłyby od pięciu do dziesięciu złotych dziennie, plus dobra cena za wyprodukowane włókno czy to pakulę lniane, czy wełnę.

Bo o ile ręczna przeróbka słomy lnianej na włókno i ręczne przedzenie jest anachronizmem, z którym należy jaknajprędzej zerwać, o tyle ręczne tkactwo jest godnym zalecenia i w zupełności może konkurować z przemysłem tkackim mechanicznym.

Najlepszym tego dowodem są liczne rzemieślnicze tkaczy w takich ośrodkach wielkiego przemysłu, jak Łódź, Żyrardów, Białyсток i t. p., nie mówiąc już o takich miasteczkach jak Ororków, Turek, Aleksandrów i t. d., które żyją z ręcznego tkactwa.

Najmniejszy zespół maszyn przedziałniczych, składających się z: wilka, gremplarki, pierwszj, gremplarki drugiej, niedoprednicy, wrzecznienny o 60 wrzeczniach, kosztuje 12.500 zł., wymaga 5 HP siły napędowej i okalu 7x8 m.

Przerób na 8 godzinny dzień pracy 50 kg. przędzy dającą przędę od najgrubszej do 25 numeru.

Szczególniejszą opieką należy otoczyć przemysł ludowy tkacki, który w naszych warunkach

może być podwaliną dobrobytu ludności

zwłaszcza w tych okolicach kraju jak np. Polesie, Podlasie gdzie rolnictwo bez melioracji nie może się rozwijać.

Nadprodukcji w przedziałnictwie nie potrzebujemy się obawiać

gdyż pod tym względem panuje u nas wielki brak. Czesi posiadają blisko 7 milionów wrzecznic mechanicznych, a więc na dwóch Czechów wypada jedno wrzecznicę. My zaś, posiadamy niecałe 2 miliony wrzecznic mechanicznych, czyli przeszło 10

razy mniej w stosunku do naszej ludności, jak Czesi.

To też nie dziwnego, że patrząc na lud nasz, a szczególnie w wschodnich polaciach kraju, ma się wrażenie, że są to zebracy, żyjący w ostatniej niedzy.

Ludwik Prażmowski.

GIEŁDA pieniężna i towarowa

DEWIZY: N. Jork 8,90 Zurich 171,63. Londyn 43,48/4-43,49. Paryż 35,09. Pragma 26,41/2. Tendencja ujemna. - Ruble złote - 4,76. Dolar w prywatnym obrocie - 8,80/2.

Papiery procentowe

5% premjowa 70 - 71 - 6% dolarowa 85 - 86 1/2 10% - kolejowa 102 1/2 - 103 1/2 5% - konwersyjna - 67. 5% - kolejowa 62 - 62 1/2 8% Bank Gosp. Kraj. 94. 5% - Rolny 94. 4 1/2% miejskie 56,25 - 56,35. 8% miejskie 79,25 - 79 - 79,05. 8% miejskie 83. 8% miejskie 67,50 - 4% miejskie 94 1/2 94,75.

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 15. b. m.

osiągnął za 100 złotych Gdańsk 57,43 - 57,58. Berlin 46 35 - 47,05. N. Jork 11 25. Zurich 57,20. Londyn 43,48. Praga 37,50

Akcje

Bank Dyskontowy 123. - Handlowy 123. - Polski 147 1/2 - 148. - Zachodni 32 1/2. Zw. Spół. Zarob. Sila i Światło 116. Cukier 75. Węgiel 97. Nobel 38,25 - Lilpop 41. Mdrzejów 45,00 - 45,50. Starachowice 65 - 65. Borkowsk - 19,50. Firley 59 - 59,50. Zawiercie 32. Wysoka 156. Ostrowieckie - 89 1/2 - 86. Cegielski - 43. Zieloniewski - 171. Pock - 11,25 - 11 - 11,25. Tendencja na akcje słaba.

NOWOOTWARTA JEDYNA POLSKA CUKIERNIA-KAWIARNIA
w owojewództwie, W-Rynek-róg Mickiewicza
POLECA CODZIENNE ŚWIEŻE WYROBY CUKIERNICZE

BACZNOŚĆ !!PALACZE TYTONIU!!

Niezwalczony dotychczas nałóg palenia tytoniu zapyłczony w nie tak dawnych jeszcze czasach od dątkich lndjan Ameryki północnej, ta prawdziwa plaga ludzkości, rujnująca organizm i ujemnie odbija się na przyszłych pokoleniach została nareszcie pokonana przez nowo-wynaleziony chemiczny preparat krajowy, stanowiący epokową zdobycz nauki i wiedzy.

„ANTINIKOTON”
czyli woda antyseptyczna do płukania ust, która już po pierwszym użyciu uniemożliwia palenie tytoniu.

„ANTINIKOTON”
tem znamienny, że po zastosowaniu go w ciągu kilku dni do płukania ust, odczuwająca od palenia tytoniu w jakiejkolwiek by to nie było postaci, przestem jest również i dla niepalących najdoskonalszym środkiem pielęgnującym jamę ustną i zęby, przez co stał się prawdziwym dobrodziejstwem ludzkości i winien też znajdować się w każdym kulturalnym domu.

Zadać wszędzie **Cena 1 fiakonu „Antinikotonu” zł. 8** Zadać wszędzie

Gdzie niema jeszcze miejsca sprzedaży należy przesłać przekazem (P.K.O. Nr. 80,989) kwotę zł. 8, bezpośrednio do generalnego zastępcy na „Kresy Wschodnie” obejmując województwa: Wileńskie, Białostockie Nowogrodzkie, Poleskie i Wołyńskie P.T. **Mugaj Stanisław, Nowogrodzka ulica Mickiewicza Nr. 8.** poczem zostanie wysłany 1 fiakon „Antinikotonu”. - Franko w dom.

Odsprzedawcy poszukiwani. 24

Radjoprogram

WARSZAWA (FALA 1111).

Niedziela 18 marca

10.15-11.45. Transmisja nabożeństwa.

12.00. Sygnal czasu, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nadprogram.

12.10. Uroczysty obchód imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, zorganizowany przez Ligę Mocarstwowego Rozwoju Polski. (Transmisja z Filharmonji). Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Oziminkińskiego, chór Tow. śpiewaczego „Harfa” pod dyr. Wacława Lechmana, Helena Buczyńska (recyt.) Janina Korolewicz - Waydowa (sopran) Ignacy Dygas (tenor), Jerzy Lefeld (akomp.) [Marjusz Maszyński (recyt.).

Cześć I. 1) Zagajenie uroczystości wygłosi prof. Antoni Sujkowski, 2) Przemówienie wygłosi Prezes R. P. B. G. K. general Roman Górecki, 3) Chopin: Polonez A-dur - wykonana orkiestra. 4) A. E. Młynarski: Pieśń o Komendancie, b) St. Niewiadomski: Siwy koniu odśwież po. Ignacy Dygas. 5) Lud. Różycki: „Bolesław Śmiały”, poemat symfoniczny - wykonana orkiestra. 6) Jerzy Braun: Wiersz „Bawiliśmy się spokojnie - wyfowie p. Burczyńska.

Cześć II. 7) a) Lachman: „Idziem do Ciebie, ziarno matko nasza”. b) B. Wallek-Walewski: Rokitna: c) 2 pieśni legjonowe - wykonana „Harfa”. 8) Lechoń: „Piłsudski” - wygłosi p. Marjusz Maszyński. 9) 3 pieśni żołnierskie, w układzie Stan. Niewiadomskiego: 1) „O mój rozmarynie!”, 2) „Nie choć Marysiu, do lasu”, 3) „Jada ulani” - odśpiewa p. Janina Korolewicz-Waydowa. 10) IZ. Noskowski: Masz ks. Józefa Poniatowskiego, wykonana orkiestra.

14.00-14.20. Odczyt p. t.: „O gródek warzywny przy chacie wiejskiej”, (Dział Rolnictwo) wygl. p. Jerzy Elasiliers.

14.20-14.40. Odczyt p. t.: „O urzędzeniu gospodarki polowej” (Dział „Rolnictwo”) - wygl. p. Józef. Zdziennicki.

14.40-15.00. Odczyt p. t.: „Najważniejsze wiadomości i wskazania rolnicze” (Dział „Rolnictwo”) - wygl. p. Szczepan Medzecki.

15.00-15.15. Komunikat meteorologiczny, oraz nadprogram.

15.15. Koncert symfoniczny z Filharmonji Warsz., zorganizowany przez Wydz. Ośw. i Kultury Magistratu m. st. Warszawy wespół z Dyrekcją koncertów symfonicznych. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Oziminkińskiego i prof. Wacława

Kochańskiego oraz Anna Seidler Peche (śpiew). Władzio Wochniak (skrz.).

Cześć I. 1) Berlioz: Uwertura „Karnawał Rzymski” wykonana orkiestra, 2) Saint-Saens: Koncert skrzypcowy h-moll a) „Allegro non troppo, b) Andante quasi Allegretto, c) Molto moderato, d) Maestoso Allegretto non troppo - wyk. z tow. orkiestry Władzio Wochniak.

Cześć II. 3) Delibes) suite baletowa z warcjami, b) Taniec uroczysty i walc godzin, c) Nokturn, muzyka automatów i walc, e) Czardasz - wykonana orkiestra

4. a) Berlioz: L'absence (Nieobecność); b) Saint-Saens: L'attente (Oczekiwanie); c) Debussy: „A ma Mignonne”; d) Massenet: 1) Tout passe (Wszystko miją), 2) Puisque a pris ma vie (Skoro zabrała mi życie) - bdsłpiewa p. A. Seidler Peche. 5. Saint Saens: „Bachanalja” z op. „Samson Dalila” - wykonana orkiestra.

17.20-17.40. Rozmaitości. 17.40-19.10. Przerwa.

19.10-19.35. Odczyt p. t.: „Książka i biblioteka” z cyklu odczytów popularnych p. tytuł. „Wszystko dla wszystkich” - odczyt III p. t. „Biblioteki w Polsce” - wygl. p. Faustyn Czerwijowski.

19.35-20.00. Odczyt p. t.: „Na gruzach starej Kartaginy” (dział „Podtóżie i Przyszłość”) - wygl. p. Roman Zrebowski.

20.00-20.25. Transmisja z Poznania. Odczyt o Wystawie krajowej.

20.30. Koncert wspólny stacji Warszawa i Wilno. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Oziminkińskiego i Zygmunt Jeśman (fort.). 1. Al. Glazunow: Sonata fortepianowa b-moll: a) Allegro, b) Andante, c) Allegro vivace - wykonana p. Z. Jeśman w Wilnie.

2. M. Polittow-Iwanow: Suite kaukaska: a) W przemyku, b) W aule, c) Pochód Sardania - wykonana orkiestra w Warszawie. 3. E. Grieg: Ballada g-moll - odegra p. Z. Jeśman, 4. a) E. Grieg: 1) Olav Trygvason, 2) „Włosna” op. 43, Nr. 6. b) J. Halvorsen: Marsz bojarów - wykonana orkiestra.

22.00-22.05. Sygnal czasu i komunikat lotniczo-meteorologiczny.

22.05-22.20. Komunikaty P.A.T.

22.20-22.30. Komunikaty: polityczny, sportowy, oraz nadprogram.

22.30-23.30. Transmisja muzyki tanecznej.

Osoba

Kawaler lat 25 inteligentny fachowiec z branży budowlanej, na posadzie, ta drogą pragnie poznać w celu matrymonialnym pannę lub wdowę, niezależną, o dobrych zaletach. Wyznanie i wiek obojętne. Zaskawce zgłoszenia kierować do Administracji „Zycia Nowogrodzkiego” dla „Fachowców” 24

Zapiszcie się na członków Koła Przyjaciół Akademika

Sklep Chrześcijański Spożywczo-Kolonjalny
„PROGRES” J. KRACZEWSKIEJ
Nowogrodzka, Walowska 4.
Posiada broń i amunicję, a także wyroby tytoniowe.